

Rauman normaalikoulun opetussuunnitelma 2016

Elämäkatsomustieto vuosiluokat 1–9

Rauman normaalikoulun opetussuunnitelma Elämänkatsomustieto vuosiluokat 1–2

Rauman normaalikoulun elämänkatsomustiedon opetuksen pohjana ovat perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden elämänkatsomustiedon opetuksen perusteet

Rauman normaalikoulun opetussuunnitelma
2014 opetussuunnitelman perusteiden mukaan (1.8.2016)

Elämäkatsomustieto vuosiluokilla 1–2

1. LUOKKA 1vvt	
TAVOITTEET	SISÄLLÖT
Minä ja muut	
<ul style="list-style-type: none"> Ohjataan oppilasta kuuntelemaan toisten mielipiteitä (T1) ja arvostamaan niitä (T3) Edistetään oppilaan taitoa tehdä kysymyksiä. (T4) Ohjataan oppilasta tunnistamaan kokemiensa arkipäiväisten tilanteiden syitä. (T5) 	<ul style="list-style-type: none"> kuuntelemalla toisia kunnioittavasti harjoittelemalla oman mielipiteen esittämistä tutkimalla ystävyyttä ja sen merkitystä omassa elämässä tutustumalla sääntöjen, luottamuksen ja reiluuden merkitykseen huomioimalla lasten oikeuksien päivä
Minä ja maailma	
<ul style="list-style-type: none"> Rohkaistaan oppilasta ilmaisemaan omia tunteitaan eri tavoin. (T2) Opastetaan oppilasta tuntemaan lähiympäristön kulttuureja (T7) Ohjataan oppilasta ymmärtämään ihmisten elämän perusteita. (T8) 	<ul style="list-style-type: none"> tutustumalla erilaisiin tapoihin elää konkreettisten esimerkkien ja tapausten kautta. tutkimalla omaa koti- ja kulttuuritaustaa kohtaamalla elämän rajallisuus ja kuolema
Minä ja luonto	
<ul style="list-style-type: none"> Ohjataan oppilasta kunnioittamaan ja arvostamaan luontoa. (T9) 	<ul style="list-style-type: none"> omien luontokokemusten kautta
Etiikka	
<ul style="list-style-type: none"> Rohkaistaan oppilasta pohtimaan oikean ja väärän eroa. (T6) 	<ul style="list-style-type: none"> keskustelemalla esimerkkien kautta siitä, mikä on oikein ja mikä on väärin.
Arviointi	<p>Oppilaan osaaminen on hyvää, kun hän</p> <ul style="list-style-type: none"> ilmaisee itseään ja ajatuksiaan selkeästi osallistuu keskusteluun pohtivasti ja avoimin mielin osaa kuunnella muita on työskennellyt tunneilla soveltaen oppimaansa ja ilmaisten itseään myös tehtyjen töiden kautta <p>Oppilas on saavuttanut tavoitteet välttävästi, jos hän</p> <ul style="list-style-type: none"> ei osallistu keskusteluun tai ilmaise itseään ilman aikuisen ohjausta tarvitsee tukea ja ohjausta ryhmässä toimimisessa

2. LUOKKA 1vvt

TAVOITTEET	SISÄLLÖT
Minä ja muut	
<ul style="list-style-type: none"> Ohjataan oppilasta kuuntelemaan toisten mielipiteitä (T1) ja arvostamaan niitä. (T3) Edistetään oppilaan taitoa esittää perusteltuja väitteitä. (T4) Ohjataan oppilasta tunnistamaan kokemiensa arkipäiväisten tilanteiden seurauksia ja eettisiä ulottuvuuksia. (T5) 	<ul style="list-style-type: none"> harjoittelemalla selkeää itseilmaisua esittämällä omia mielipiteitä ja keskustelemalla niistä tutustumalla lapsen oikeuksiin ja asemaan erilaisissa yhteisöissä pohtimalla rehellisyyden merkitystä
Minä ja maailma	
<ul style="list-style-type: none"> Rohkaistaan oppilasta ilmaisemaan omaa ajatteluaan. (T2) Ohjataan oppilasta arvostamaan muiden ajattelua. (T3) Opastetaan oppilasta tuntemaan lähiympäristön kulttuureja. (T7) Ohjataan oppilasta ymmärtämään ihmisten elämän perusteita. (T8) 	<ul style="list-style-type: none"> syventämällä oman kulttuuritaustan tutkimista tutustumalla lähialueen erilaisiin kulttuuriperintöihin tutkimalla erilaisia kertomuksia maailman synnystä
Minä ja luonto	
<ul style="list-style-type: none"> Ohjataan oppilasta kunnioittamaan ja arvostamaan omaa ympäristöään. (T9) 	<ul style="list-style-type: none"> toimimalla omassa lähiympäristössä ja vaikuttamalla siihen
Etiikka	
<ul style="list-style-type: none"> Kannustetaan oppilasta keskustelemaan oikeasta ja väärästä ja pohtimaan hyvyyttä. (T6) 	<ul style="list-style-type: none"> jatkamalla eettistä keskustelua ja pohtimalla sitä, mitä hyvä tarkoittaa
Arviointi	<p>Oppilaan osaaminen on hyvää, kun hän</p> <ul style="list-style-type: none"> ilmaisee itseään ja ajatuksiaan selkeästi osallistuu keskusteluun pohtivasti ja avoimin mielin osaa kuunnella muita on työskennellyt tunneilla soveltaen oppimaansa ja ilmaisten itseään myös tehtyjen töiden kautta <p>Oppilas on saavuttanut tavoitteet välttävästi, jos hän</p> <ul style="list-style-type: none"> ei osallistu keskusteluun tai ilmaise itseään ilman aikuisen ohjausta tarvitsee tukea ja ohjausta ryhmässä toimimisessa

Rauman normaalikoulun opetussuunnitelma Elämäkatsomustieto vuosiluokat 3–6

Rauman normaalikoulun elämäkatsomustiedon opetuksen pohjana ovat perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden elämäkatsomustiedon opetuksen perusteet

Rauman normaalikoulun opetussuunnitelma
2014 opetussuunnitelman perusteiden mukaan (1.8.2016)

Elämäkatsomustieto vuosiluokilla 3–6

TAVOITTEET JA SISÄLLÖT VUOSILUOKILLA 3-6

Kasvaa hyvään elämään		<ul style="list-style-type: none"> • kantamalla vastuuta itsestä • kehittämällä omaa ajattelua ja kykyä oivaltaa asioiden välisiä suhteita • luomalla edellytyksiä eettisen ajattelun taitojen kehittymiselle • suunnittelemalla ja arvioimalla omaa katsomuksellista oppimistaan 	
Tutustua erilaisiin elämäntapoihin		<ul style="list-style-type: none"> • tutustumalla suomalaiseen, eurooppalaiseen ja maailman kulttuuriperintöön • rakentamalla katsomuksellista ja kulttuurista yleissivistystä 	
Harjoitella yhteiselämän perusteita		<ul style="list-style-type: none"> • kantamalla vastuuta muista • ilmaisemalla omaa katsomustaan ja kuuntelemalla muiden kannanottoja • tunnistamalla ja arvioimalla väitteitä ja niiden perusteita 	
Kunnioittaa luontoa ja rakentaa kestäväää tulevaisuutta		<ul style="list-style-type: none"> • kantamalla vastuuta luonnosta • toimimalla aloitteellisesti ja vastuullisesti omassa ympäristössä 	
3. LUOKKA 2vvt		4. LUOKKA 1vvt	
5. LUOKKA 1vvt		6. LUOKKA 1vvt	
TAVOITTEET			
T1 Luodaan edellytyksiä oppilaan eettisten ajattelun taitojen kehittymiselle tutustumalla etiikan periaatteisiin.	Luodaan oppilaalle mahdollisuuksia soveltaa etiikkaa arjen tilanteisiin nimeämällä etiikan käsitteitä ja tutkimalla niiden periaatteita.	Kannustetaan oppilasta syventämään tietojaan etiikasta ja sen periaatteista ja ohjataan oppilasta käyttämään etiikan käsitteitä arkipäivän tilanteista keskusteltaessa.	Ohjataan oppilasta selittämään keskeisiä etiikan käsitteitä itsenäisesti ja jäsentämään niiden avulla kohtaamiaan tilanteita.
T2 Ohjataan oppilasta tunnistamaan väitteitä ohjatusta keskustelusta.	Ohjataan oppilasta näkemään väitteiden erilaisia perusteluita.	Kannustetaan oppilasta arvioimaan väitteitä.	Ohjataan oppilasta löytämään väitteitä keskustelusta ja niiden perusteluja sekä pohtimaan perusteluiden asiaankuuluvuutta.
T3 Autetaan oppilasta oivantamaan asioiden välisiä suhteita.	Tuetaan oppilaan päättelytaitojen kehittymistä edelleen tutkimalla asioiden välisiä suhteita.	Ohjataan oppilasta tunnistamaan myös virhepäätelyä.	Kannustetaan oppilasta kehittämään taitoaan tunnistaa virhepäätelyä ja korjaamaan sen pohjalta tarvittaessa omaa ajatteluaan.
T4 Ohjataan oppilasta kantamaan vastuuta itsestä ja omasta ympäristöstä.	Kannustetaan oppilasta kantamaan vastuuta myös toisista ihmisistä ja	Kannustetaan oppilasta kuvaamaan omaa vastuullista toimintaansa ja	Ohjataan oppilasta kuvaamaan, mitä tarkoittaa itsestä, toisista ja luonnosta

	luonnosta.	ohjataan oppilasta tunnistamaan vastuullista toimintaa omassa ympäristössään.	vastuun ottaminen sekä kertomaan, mitä se tarkoittaa omassa toiminnassa
T5 Kannustetaan oppilasta tutustumaan suomalaiseen kulttuuriperintöön.	Kannustetaan oppilasta syventämään tietoa suomalaisesta kulttuuriperinnöstä ja autetaan häntä hahmottamaan kulttuurista moninaisuutta erilaisten yhteisöjen kautta.	Ohjataan oppilasta tutustumaan eurooppalaiseen kulttuuriperintöön ja sen moninaisuuteen myös yhteiskunnan tasolla.	Ohjataan oppilasta tutustumaan maailman kulttuuriperintöön ja selittämään sen ilmiöitä esimerkkien kautta.
T6 Ohjataan oppilasta nimeämään erilaisia kulttuureja omassa lähiympäristössään ja kertomaan niiden katsomuksista.	Kannustetaan oppilasta tutustumaan tarkemmin erilaisiin katsomuksiin.	Ohjataan oppilasta tutustumaan yhä laajemmin erilaisiin kulttuureihin ja tunnistamaan niiden erilaisia piirteitä.	Ohjataan oppilasta kertomaan itsenäisesti katsomusten ja kulttuurien tärkeimmistä piirteistä.
T7 Ohjataan oppilasta suunnittelemaan omaa oppimistaan ja asettamaan tavoitteita sille.	Kannustetaan oppilasta edelleen suunnittelemaan omaa oppimistaan ja asettamaan yhteisiä tavoitteita oppimiselle.	Ohjataan oppilasta toimimaan asettamiensa tavoitteiden mukaisesti ja arvioimaan omaa toimintaansa suhteessa niihin.	Kannustetaan oppilasta toimimaan yhteisesti asetettujen tavoitteiden mukaan ja arvioimaan niiden toteutumista sekä yksin että ryhmässä.
T8 Rohkaistaan oppilasta ilmaisemaan katsomustaan.	Kannustetaan oppilasta toimimaan ryhmän jäsenenä ja kuuntelemaan muita.	Ohjataan oppilasta rakentamaan vuorovaikutukseen.	Ohjataan oppilasta rakentamaan katsomukselliseen itseilmaisuun.
T9 Autetaan oppilasta tuntemaan lapsen oikeuksia tutustumalla YK:n lasten oikeuksien julistukseen.	Ohjataan oppilasta tutkimaan lapsen oikeuksia ja YK:n lapsen oikeuksien julistusta.	Kannustetaan oppilasta tutustumaan ihmisoikeuksiin ja sen käsitteisiin.	Ohjataan oppilasta tutustumaan ihmisoikeusetiikkaan ja YK:n yleismaailmalliseen ihmisoikeuksien julistukseen ja sen keskeiseen sisältöön.
T10 Rohkaistaan oppilasta toimimaan aloitteellisesti.	Kannustetaan oppilasta toimimaan vastuullisesti.	Ohjataan oppilasta tuntemaan erilaisia vaikuttamisen keinoja omassa ympäristössään.	Kannustetaan oppilasta etsimään ja kuvaamaan erilaisia vastuullisen vaikuttamisen keinoja.

SISÄLLÖT

Oma näkemys

• oman näkemyksen esittäminen ja perustelevinen	• ajattelunvapaus	• uskonnonvapaus	• oma näkemys
Etiikka			
• normit	• arvot	• vapaus ja vastuu	• oikeudenmukaisuus

Vuorovaikutustaidot			
<ul style="list-style-type: none"> • onnellisuus • hyvä elämä 	<ul style="list-style-type: none"> • toisen kohtaaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • yhdenvertaisuus 	<ul style="list-style-type: none"> • erilaisten näkökulmien arvostaminen
Erilaiset näkemykset			
<ul style="list-style-type: none"> • paikallinen kulttuuri 	<ul style="list-style-type: none"> • suomalainen kulttuuri ja kulttuurivähemmistöt 	<ul style="list-style-type: none"> • eurooppalainen kulttuuriperintö 	<ul style="list-style-type: none"> • maailman kulttuuriperintö
Minä ja maailma			
<ul style="list-style-type: none"> • erilaisia selityksiä maailmasta 		<ul style="list-style-type: none"> • erilaisia käsityksiä ajasta 	<ul style="list-style-type: none"> • erilaisia käsityksiä tiedosta
Minä ja luonto			
	<ul style="list-style-type: none"> • kestävä kehitys 	<ul style="list-style-type: none"> • luonnon tulevaisuus 	<ul style="list-style-type: none"> • ihmisen tulevaisuus
Yhteiselämän perusteet			
<ul style="list-style-type: none"> • lapsen oikeudet • sopimus • lupaus 	<ul style="list-style-type: none"> • lapsen oikeudet • oikeus • velvollisuus 	<ul style="list-style-type: none"> • ihmisoikeudet • demokratia • rauha 	<ul style="list-style-type: none"> • ihmisoikeudet • tekojen eettinen arviointi

[Arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi arvosanoille 5, 7, 8 ja 9 \(Opetushallituksen aineisto suoraan. Voimassa 1.8.2023 alkaen\)](#) (pdf-tiedosto)

Rauman normaalikoulun opetussuunnitelma Elämäkatsomustieto vuosiluokat 7–9

**Rauman normaalikoulun elämäkatsomustiedon opetuksen pohjana ovat perusopetuksen
opetussuunnitelman perusteiden elämäkatsomustiedon opetuksen perusteet**

**Rauman normaalikoulun opetussuunnitelma
2014 opetussuunnitelman perusteiden mukaan (1.8.2016)**

Elämäkatsomustieto vuosiluokilla 7–9

TAVOITTEET JA SISÄLLÖT VUOSILUOKILLA 3-6

Perehtyä erilaisiin maailmankatsomuksiin ja kulttuureihin	<ul style="list-style-type: none"> tutustumalla uskonnollisiin ja uskonnottomisiin katsomuksiin vertaillen niitä myös tieteellisestä näkökulmasta harjoittelemalla katsomuksellisten käsitteiden käyttämistä ja soveltamista oppimalla kulttuurista lukutaitoa: erilaisten kulttuurien tapojen tunnistaminen, ymmärtäminen ja kunnioittaminen pohtimalla uskonnollista ajattelua ja uskontokritiikkiä
Kehittää eettistä ajattelun taitoaan ja kunnioittaa ihmisoikeuksia	<ul style="list-style-type: none"> opiskelemalla etiikan pääteorioita perehtymällä lisää ihmisoikeuksiin kannustamalla ymmärtämään maailman moninaisuutta ja hyväksymään ihmisten yhdenvertaisuus pohtimalla katsomusvapautta ja yhdenvertaisuutta ihmisoikeutena
Rakentaa kestäväää tulevaisuutta	<ul style="list-style-type: none"> kantamalla vastuuta ympäristöstä pohtien valintojensa vaikutusta kestävään kehitykseen paikallisesti ja globaalisti

7. LUOKKA 0,5vvt

8. LUOKKA 1,5vvt

9. LUOKKA 1vvt

TAVOITTEET JA SISÄLLÖT

Oma katsomus ja kulttuuri (T1-7, T9)

<ul style="list-style-type: none"> elämäkatsomus ja identiteetti yleisinhimilliset arvot Unescon maailman kulttuuri- ja luonnonperintö 	<ul style="list-style-type: none"> maailmankuva ja maailmankatsomukset: teistiset ja ateistiset katsomusvapaus ajankohtaiset tapahtumat tiedotusvälineissä / etiikka 	<ul style="list-style-type: none"> katsomusten historiaa - yhdenvertaisuus erilaisissa yhteiskunnissa sosiaalinen media / etiikka katsomuksellinen arvostelukyky
---	--	---

Etiikka (T6-10)

<ul style="list-style-type: none"> hyvän elämän lähtökohdat arjen tilanteet 	<ul style="list-style-type: none"> kulttuurien moninaisuus eettisenä kysymyksenä kulttuurien ilmeneminen mediassa ja taiteessa 	<ul style="list-style-type: none"> etiikan pääteoriat tekojen eettinen arviointi
---	--	--

Ihmisoikeudet (T4-7, T9-10)

<ul style="list-style-type: none"> ihmisarvo ja yhdenvertaisuus ihmisoikeudet 	<ul style="list-style-type: none"> ihmisoikeuksien kehitys 	<ul style="list-style-type: none"> ihmisoikeusloukkaukset
---	---	--

Kestävä tulevaisuus (T8-9)		
<ul style="list-style-type: none"> • kestävä kehitys 	<ul style="list-style-type: none"> • kestävä tulevaisuus • vastuullinen toiminta 	<ul style="list-style-type: none"> • ympäristöetiikka • käsitykset ihmisen ja luonnon suhteesta • eläinten oikeudet
Arviointi	<ul style="list-style-type: none"> • ohjataan palautteen kautta oppilasta tutkimaan erilaisia lähteitä ja tekemään omia tulkintoja • arvioidaan opiskeluprosessia ja työn eri vaiheita: kysymysten muodostamista, perusteluiden rakentamista, aiheen rajaamista, tiedonhakua, näkökulmien perustelemista, käsitteiden käyttöä, ilmaisun selkeyttä ja työn loppuun saattamista • huomioidaan erilaiset tuottamisen tavat ja monenlaisten ilmaisumuotojen kautta osoitettu osaaminen • oppilas arvioi myös itse omaa ajatteluaan suhteessa käsiteltyihin ilmiöihin ja niistä tiedettyihin tosiasioihin • arvioidaan yhdessä oppilaan ajattelun ja argumentaation kehittymistä <p>Päätösarvioinnin kriteerit arvosanoille 5, 7, 8 ja 9 (pdf-tiedosto)</p>	

[Päätösarvioinnin kriteerit arvosanoille 5, 7, 8 ja 9 \(Opetushallituksen aineisto suoraan. Voimassa 1.8.2021 alkaen\)](#) (pdf-tiedosto)

